

This question paper contains 4+1 printed pages]

B—412—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) (Backlog) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS/New Pattern)

ECONOMICS

Paper II

(Co-operation)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 26-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time— Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks..

(i) सभी प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. Choose the correct answer :

10

योग्य उत्तर निवडा :

(i) In world, first co-operative consumer store was started in..... .

(a) Lenark

(b) Manchester

(c) England

(d) Roachdel

जगात सर्वप्रथम ..... येथे ग्राहक भांडार सुरू केले.

(a) लेनार्क

(b) मॅन्चेस्टर

(c) इंग्लंड

(d) रॉचडेल

(ii) .....is the father of Co-operation.

(a) Dr. Marshall

(b) Dr. Pigou

(c) Dr. Robinson

(d) Robert Owen

P.T.O.

..... हा सहकाराचा जनक आहे.

- (a) डॉ. मार्शल (b) डॉ. पिंगू
(c) डॉ. रॉबिन्सन (d) रॉबर्ट ओवेन

(iii) Which is new Co-operative Act in Maharashtra ?

- (a) Act of 1960 (b) Act of 2013
(c) Act of 2011 (d) Act of 2016

महाराष्ट्राच्या नवीन सहकारी कायदा कोणता ?

- (a) 1960 चा कायदा (b) 2013 चा कायदा
(c) 2011 चा कायदा (d) 1916 चा कायदा

(iv) From the following which is source of Finance ?

- (a) Housing society (b) Marketing society
(c) Credit society (d) Consumer society

खालीलपैकी कोणते वित्तीय साधन आहे ?

- (a) गृह निर्माण संस्था (b) विपणन संस्था
(c) पतसंस्था (d) ग्राहक संस्था

(v) Match Group 'A' with Group-B and select the *correct* answer from the codes given below :

Group 'A'

- (A) Principles of Co-operation
(B) Collection of Milk
(C) Urban Co-operative Bank
(D) Maharashtra State New
Co-operative Act

Group 'B'

- (i) 2013
(ii) Urban Jurisdiction
(iii) Voluntary and Open
Membership
(iv) Dairy Co-operative Society

Codes :

(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(iv)	(iii)	(ii)
(b)	(iii)	(iv)	(i)
(c)	(i)	(ii)	(iii)
(d)	(iii)	(ii)	(i)

खालील दिलेल्या गट 'अ' व गट 'ब' मधील जोड्या जुळवून उतराचा अचूक संकेतांक निवडा :

गट-'अ'	गट-'ब'
(A) सहकाराचे तत्व	(i) 2013
(B) दुधाचे संकलन	(ii) नागरी कार्यक्षेत्र
(C) नागरी सहकारी बँक	(iii) ऐच्छिक व खुले सभासदत्व
(D) महाराष्ट्र राज्य नवीन सहकारी कायदा	(iv) दुग्ध सहकारी संस्था

संकेतांक :

(A)	(B)	(C)	(D)
(a) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(b) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(c) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(d) (iii)	(ii)	(i)	(iv)

(vi) Who becomes the members of Primary Agri-credit Co-operative Society ?

(a) Industrialist	(b) Farmer
(c) Trader	(d) Government employee

प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेचा सभासद कोण बनू शकतो ?

(a) उद्योजक	(b) शेतकरी
(c) व्यापारी	(d) शासकीय कर्मचारी

(vii) Which is Apex Bank ?

(a) State Co-operative Bank	(b) Regional Rural Bank
(c) Reserve Bank of India	(d) State Bank of India

शिखर बँक कोणती आहे ?

(a) राज्य सहकारी बँक	(b) प्रादेशिक ग्रामीण बँक
(c) भारतीय रिझर्व्ह बँक	(d) स्टेट बँक ऑफ इंडिया

P.T.O.

(viii) From the following sentences which is *true* sentence ?

- (a) Sugar industry is based on agriculture
- (b) Sugar industry is not based on agriculture
- (c) Sugar industry is not small industry
- (d) Sugar industry is not based on Labour and Sugarcane

खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

- (a) साखर उद्योग हा शेतीवर अवलंबून आहे.
- (b) साखर उद्योग शेतीवर अवलंबून नाही
- (c) साखर उद्योग लघुउद्योग नाही
- (d) साखर उद्योग हा श्रमावर व उसावर आधारीत नाही

(ix) Which of the following is the reason for slow development of Co-operative Movement in India ?

- (a) Lack of management
- (b) Loan overdue
- (c) One sided development
- (d) All of these

भारतीय सहकारी चळवळीच्या मंद विकासाचे खालीलपैकी कारण कोणते ?

- (a) सदोष व्यवस्थापन
- (b) थकीत कर्ज
- (c) एकांगी विकास
- (d) यापैकी सर्व

(x) In the post second world war the number of co-operative societies and membership have :

- (a) Increased
- (b) Decreased
- (c) Remained constant
- (d) None of these

दुसऱ्या महायुद्धानंतर सहकारी संस्थेत व सभासदात :

- (a) वाढ झाली
- (b) घट झाली
- (c) स्थिर राहिली आहे
- (d) यापैकी नाही

(Theory)

2. Define Co-operative and explain its principles. 10
सहकाराची व्याख्या सांगून त्याची तत्वे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss on 'Maharashtra State New Co-operative Act, 2013'.

'महाराष्ट्र राज्य नवीन सहकारी कायदा 2013' वर चर्चा करा.

3. Explain the functions of Agricultural Primary Credit Co-operative Society. 10

प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the provisions of Cooperative Act of 1912.

सहकारी कायदा 1912 मधील तरतुदी सांगा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Robert Owen : Father of Co-operation

(ii) Co-operation and Socialism

(iii) Housing Co-operative Societies

(iv) State Co-operative Bank.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) रॉबर्ट ओवेन : सहकाराचा जनक

(ii) सहकार आणि समाजवाद

(iii) गृहनिर्माण सहकारी संस्था

(iv) राज्य सहकारी बँक.